

بزمشکده شورای نگهبان

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

**اساسنامه نمونه شرکت‌های عمران شهر جدید
(شرکت‌های زیر مجموعه)**

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۸۷

تاریخ: ۱۳۹۴/۵/۲۷

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

اساسنامه نمونه شرکت‌های عمران شهر جدید
(شرکت‌های زیر مجموعه)

استخراج، تنقیح و تدوین:

حسین فاتحی‌زاده

بازبینی و نظارت علمی:

مصطفی مسعودیان

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۸۷

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۵/۲۷

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۴	اساسنامه نمونه شرکت های عمران شهر جدید (شرکت های زیرمجموعه)
۶	نظر (نهایی) شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

درآمد

هیئت وزیران در راستای اختیار حاصل از ذیل اصل ۸۵ قانون اساسی و به استناد تبصره (۵) ماده (۱۱) قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۶، «اساسنامه نمونه شرکت های عمران شهر جدید» را به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی جهت بررسی در دستور جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۶ قرار داد و این اساسنامه را به تصویب رساند. پس از آن، این اساسنامه جهت طی تشریفات قانونی مقرر در اصل ۸۵ جهت بررسی عدم مغایرت مفاد مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۴۸۰۳۶/۸۲۳۴۶ مورخ ۱۳۹۲/۴/۹ به شورای نگهبان ارسال شد.

شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۳ به استناد اینکه این اساسنامه، یک اساسنامه نمونه است و مربوط به سازمان یا شرکت معینی نیست، اساسنامه‌ی مزبور را قابل طرح در شورای نگهبان ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۱۵۱۱ مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۳ به هیئت وزیران اعلام کرد.

اساسنامه نمونه شرکت‌های عمران شهر جدید (شرکت‌های زیرمجموعه)

تاریخ مصوبه هیئت وزیران: ۱۳۹۲/۳/۲۶

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۵/۲۳

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۲۷۳۳/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۷ وزارت راه و شهرسازی و به استناد تبصره (۵) ماده (۱۱) قانون زمین شهری^(۱) - مصوب ۱۳۶۶- اساسنامه نمونه شرکت‌های عمران شهر جدید (شرکت‌های زیرمجموعه) را به شرح زیر تصویب نمود:

اساسنامه نمونه شرکت‌های عمران شهر جدید (شرکت‌های زیرمجموعه)

فصل اول: کلیات

ماده ۱- شرکت عمران شهر جدید که در این اساسنامه به اختصار شرکت نامیده می‌شود، شرکتی سهامی و دولتی و زیرمجموعه شرکت عمران شهرهای جدید (مادر تخصصی) و دارای شخصیت حقوقی مستقل است و بر اساس مفاد این اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط فعالیت می‌نماید.

ماده ۲- مرکز اصلی شرکت است و شرکت با تصویب مجمع عمومی می‌تواند برای انجام عملیات و وظایف خود

۱. ماده (۱۱) قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۶/۶/۲۲: «ماده ۱۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است بر اساس سیاست عمومی کشور طبق آیین‌نامه اجرایی نسبت به آماده‌سازی یا عمران و واگذاری زمین‌های خود مطابق طرح‌های مصوب قانونی اقدام کند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۵- وزارت مسکن و شهرسازی در جهت اجرای مفاد این ماده و ایجاد شهرها و شهرک‌ها با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه می‌تواند نسبت به تشکیل شرکت‌های عمرانی و ساختمانی رأساً و یا با مشارکت بخش غیردولتی اقدام نماید.

اساسنامه این قبیل شرکت‌ها به پیشنهاد وزارت مذکور به تصویب هیئت دولت خواهد رسید.»

مجری منصوب نماید.

ماده ۳ - ...

الف - دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب - دیدگاه عدم مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ج - دیدگاه ابهام

- از آنجا که اساسنامه‌ی مزبور، مربوط به شرکت یا سازمان مشخصی نیست، بلکه یک اساسنامه‌ی نمونه است، اساساً قابل طرح و بررسی در شورای نگهبان نیست؛ چون بسیاری از مفاد این اساسنامه‌ی نمونه، نامشخص و کلی است و از این جهت، قابل بررسی و اظهارنظر نیست. هیئت وزیران باید اساسنامه‌ی مربوط به هر شرکت یا سازمان معینی را که قصد تأسیس آن را دارد، ابتدا در هیئت وزیران تصویب کند و سپس اساسنامه‌ی مربوط به آن شرکت مشخص را به شورای نگهبان ارسال کند تا اظهارنظر در مورد آن به طور خاص ممکن باشد. همین ایراد قبلاً توسط شورای نگهبان در مورد «اساسنامه نمونه شرکت‌های مستقل دولتی تولید نیروی برق» هم گرفته شده بود.^(۱)

د - تصمیم شورا

نظر به اینکه مضمون اساسنامه جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۶ هیئت محترم وزیران، اساسنامه نمونه است، قابل طرح در شورای نگهبان نمی‌باشد، بلکه باید بدو اساسنامه مربوط به شرکت یا سازمان معینی در هیئت وزیران تصویب، سپس جهت اظهارنظر به این شورا ارسال شود.

۱. نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۱۱۷۱ مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۵ شورای نگهبان پیرامون اساسنامه نمونه شرکت‌های مستقل دولتی تولید نیروی برق خطاب به معاون اول رئیس جمهور: «مضمون اساسنامه جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۲ هیئت وزیران، اساسنامه نمونه است که قابل طرح در شورا نمی‌باشد. لازم است اساسنامه‌های ارسالی مربوط به شرکت و یا سازمان معینی باشد تا بتوان آنها را در شورای نگهبان مطرح نمود.»

نظر (نهایی) شورای نگهبان^(۱)

نظر به اینکه مضمون اساسنامه جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۶ هیئت محترم وزیران، اساسنامه نمونه است، قابل طرح در شورای نگهبان نمی‌باشد، بلکه باید بدو اساسنامه مربوط به شرکت یا سازمان معینی در هیئت وزیران تصویب، سپس جهت اظهارنظر به این شورا ارسال شود.

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۱۵۱۱ مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۳ شورای نگهبان، خطاب به معاون اول رئیس جمهور.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را با نفوذ و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطرود قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir